

GeoCenter Møns Klint

GeoCenter Møns Klint ligger lige ved klintens kant. Centret formidler naturen på Møns Klint på vegne af Naturstyrelsen, med masser af guidede ture og i den store udstilling.

GeoCentrets udstilling er fyldt med oplevelser, som giver dig mere viden om klinten. Du kan opleve livet i kridthavet, gå igennem istidens gletsjere, deltage i aktiviteter og se 5 af landets bedste kunstneres bud på Møns Klints geologiske tilblivelse.

GeoCentret holder vinterlukket i perioden 1. november - påske. Henvendelse på tlf. 55 86 36 00 eller mail: geocenter@moensklint.dk. Læs mere om GeoCenter Møns Klint på www.moensklint.dk.

Information

På GeoCentret finder du også Møns Turistbureau. Her kan du søge information om andre seværdigheder, overnatningsmuligheder, spisesteder m.v.

I butikken "Orkidé" på GeoCentret kan du købe foldere, hæfter og bøger om naturen på Møns Klint.

Friluftsliv

På Høje Møn er der mulighed for mange former for friluftsliv. Men husk, at uanset hvordan du færdes på klinten og i den øvrige natur, så tag hensyn til både dyr, planter og andre naturgæster! Her er et udsnit af mulighederne:

- Vandreture overalt, f.eks. på de afmærkede vandreruter
- Ridning på ridestier
- Cykling på veje og stier, bl.a. "Kridtstien" mellem campingpladsen og GeoCentret
- Cykling på mountainbike-ruten (se særlig folder)
- Grill, bål og leg på picnicpladsen ved Havrelukke
- Overnatning på de primitive shelter-, overnatnings- og lejrpladser. Læs nedenfor om: "Aktiviteter, der kræver særlig tilladelse"
- Langsom kørsel med motorkøretøjer og knallerter på den store grusvej gennem Klinteskoven
- Tage hund med, hvis den er i snor

Aktiviteter, der kræver særlig tilladelse

Hvis du planlægger én af følgende aktiviteter på Høje Møn, så skal du søge om tilladelse først.

- Overnatning på shelterpladsen syd for Storeklint
- Overnatning på primitiv lejrplads på Lille Ørnebjerg
- Enhver form for kommerciel aktivitet
- Alle natlige aktiviteter
- Alle postløb og orienteringsløb
- Andre aktiviteter med over 50 deltagere

Ansøgning sker på www.naturstyrelsen.dk. I den private del af skoven skal søges på mail: klintholm@klintholm.dk. Er du i tvivl: Spørg Naturstyrelsen eller GeoCenter Møns Klint.

Velkommen til Møns Klint

Møns Klint er et helt enestående naturområde, ikke blot i Danmark, men også på verdensplan. Denne folder giver dig basisviden om klinten og det smukke landskab bagved, Høje Møn, og du kan få overblik over de mange muligheder for spændende oplevelser. **Naturstyrelsen og GeoCenter Møns Klint ønsker dig rigtig god fornøjelse!**

"**Høje Møn-fredningen**". I 1983 blev hele Møns Klint og naturområderne bagved klinten fredet. Fredningens formål er at beskytte de store naturværdier og sikre de besøgendes adgang til naturen. Den mest håndgribelige bestemmelse i fredningen er, at det ikke er tilladt at plukke blomster. Det er for at undgå, at man kommer til at plukke af de mange sjældne planter.

Natura 2000. Alle medlemsstaterne i EU har udpeget en lang række naturområder til særlig beskyttelse af sjældne naturtyper og arter. Møns Klint og Høje Møn er udlagt som sådan et Natura 2000-område. De vigtigste naturtyper og arter, der skal beskyttes her er:

- Klinter eller klipper ved kysten
- Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (vigtige orkidélokalteter)
- Bøgeskove på kalkbund
- Vandrefalk

Læs mere om Natura 2000 på www.vandognatur.dk

Miljøministeriet ejer ca. 510 ha skov og ander naturarealer på Høje Møn. De administreres af Naturstyrelsen, Storstrøm Arealforvaltning. Find flere oplysninger på www.nst.dk.

ADVARSEL- FARE FOR SKRED

Møns Klint er et stykke levende natur. Skred og nedstyrtninger kan forekomme overalt på klinten - året rundt, men specielt i tørtidsperioder, i perioder med stor nedbør og efter længere tørkeperioder. Det kan derfor være forbundet med livsfare at færdes både på klintens top nær klintekanten, og på stranden nedenfor klinten. Det er ikke alene forbudt, men også forbundet med livsfare for dig selv og andre

- at klatre på klinten uden for trapper og stier
- at kaste sten og andre genstande ud over kanten

Afspærringer skal altid respekteres! Al færdsel i området sker på eget ansvar!

Vandreture nr. 53

Serien "Vandreture" er foldere over udvalgte naturområder, som bl.a. fås på biblioteker og turistbureauer eller hentes på Naturstyrelsens hjemmeside www.nst.dk.

www.moensklint.dk

Miljø- og Fødevarerministeriet
Naturstyrelsen

www.naturstyrelsen.dk
Tlf. 72 54 30 00

Miljø- og Fødevarerministeriet
Naturstyrelsen

Møns Klint og Klintholm

Vandrefalken - verdens hurtigste dyr

På Møns Klint kan du være heldig at se verdens hurtigste dyr - vandrefalken. Den lever udelukkende af fugle fanget i luften, ofte duer og stære. Den jager sit bytte med op til 180 km/t og rammer med voldsom kraft. Vandrefalken kan flyve over 300 km/t når den styrtdykker i luften, hvilket gør den til verdens hurtigste dyr. Efter at have været forsvundet fra landet i 30 år, yngler vandrefalken igen på Møns Klint, som et af de få steder i Danmark. Den bruger en naturlig grotte eller pynt på de stejle kridtklinter mod Østersøen som redeplads. Spørg på GeoCenter Møns Klint hvor du bedst kan observere fuglen.

Timmesøbjerg

På Timmesøbjerg vokser de ældste bøgetræer i Danmark, nogle er mere end 400 år gamle. Timmesøbjerg gemmer også på noget, der er langt ældre. Den opmærksomme vil opdage et voldanlæg på de nord- og vestlige sider af "bjerget". De syd- og østlige sider er så stejle, at det ikke har været nødvendigt at lave volde som forsvarsanlæg.

Det antages, at Timmesøbjerg har været en tilflugtsborg fra den sidste del af jernalderen,

400 - 800 år e.kr. - den periode der også kaldes folkevandringstiden. Her har klanerne rejst rundt i Europa, og på deres vej har de ofte været på togt. Når fremmede både viste sig ude på Østersøen, har folkene på Østmøn sandsynligvis søgt tilflugt på Timmesøbjerg.

Orkidéer/flora

Møns Klint er et af de steder i Danmark, hvor man kan opleve flest forskellige planter. Af Danmarks ca. 45 vilde orkidéarter kan man her nyde synet af hele 18 forskellige. Jordens høje indhold af kalk er årsag til, at du i dag kan finde disse fascinerende og ofte smukke planter i området. De findes fortrinsvis på overdrevene Høvblege og Jydelejet samt i Klinteskoven. Alle planter på Møns Klint er fredede. Man må ikke plukke eller grave dem op. Så nøjes med at nyde synet af orkidéerne og alle de andre sjældne planter. Der er udgivet flere foldere og hæfter om orkidéer på Møn. De kan købes på GeoCenter Møns Klint.

Sortpletlet Blåfugl

Som det eneste sted i Danmark kan du på Høvblege opleve sommerfuglen, Sortpletlet Blåfugl. Den er ekstremt kræsen med valg af levested, og er derfor uddød i resten af landet. Hunnen lægger sine æg på enten Timian eller Merian. Ud af ægget kravler larven, som de første uger spiser af plantens små skud. Herefter lader den sig falde ned på jorden. Her ligger den og venter på, at en Rød Stikmyre finder den. Sommerfuglelarven udskiller dufte, som får myren til at tage den med ned i myretuen. Herved får larven lov at være i fred, da den udskiller et sukkerholdigt sekret på bagkroppen. Det labber myrerne i sig, ligesom de gør med bladlus. Larven lever resten af sommeren, efteråret, vinteren og foråret hos myrerne, hvor den spiser sig tyk og fed i myrernes egne larver. Til sidst forpupper den sig og kravler i juli måned op af myretuen som en færdig udklækket sommerfugl. Nu har den kun ganske kort tid til at sværme, parre sig, lægge æg og dø, inden livet går videre for den næste generation.

Geologi

For ca. 70 mio. år siden var der hav, hvor Danmark ligger i dag. Havet var lunt, og der levede en masse forskellige dyr og mikroskopiske alger i det. Mange af algerne havde en skal af kalk. Skallerne blev gennem millioner af år aflejret til et tykt lag af kridt på havets bund.

De næste mange år ebbede livet i kridthavet ud, dinosaurerne uddøde, kontinenterne hævede sig og bjerge blev skabt. Den gamle kridthavbund blev hævet op over havet, inden den sidste istid nåede Danmark for ca. 12.000 år siden.

Isen, der i den sidste istid trængte ned over Danmark, skrællede enorme flager af den gamle kridthavbund. Flagerne var op til 50 meter tykke og blev bukket, foldet og skubbet sammen, som ved et kæmpemæssigt harmonika-sammenstød og dannede Høje Møn. I kridtlagene er der sorte striber af flintesten. Disse striber viser, hvordan lagene er blevet foldet under isens enorme tryk.

Efter at isen smeltede bort, er der gennem tiden sket større eller mindre skred, som efterhånden har dannet klinten, som vi kender den i dag. I gennemsnit forsvinder der ca. 2-4 cm. af klinten om året, så om ca. 50.000 år er hele Høje Møn eroderet bort.

Snyd ikke dig selv for et besøg i GeoCentret - en moderne interaktiv udstilling der overrasker.

Fossiler

Kridtet på Møns Klint er gamle skeletrester fra livet i havet for cirka 70 millioner år siden. I havet levede blæksprutter, søpindsvin, mus-linger, alger og en masse andre dyr. Mange af arterne er uddøde i dag, men i kridtet og på stranden kan du finde forstenede rester af dyrelivet for 70 mio. år siden. De mest almindelige fund er vættelys og søpindsvin. Vættelys er en del af ryg- skjoldet på en blæksprutte. Søpindsvin finder man typisk med krop og pigge hver for sig. De flestefossiler findes i kridt, men forekommer også i flint.

Skred

Møns Klint er en dynamisk kystnatur, som året rundt er påvirket af vind og vejr. For alle vore kyster gælder, at de konstant er under forandring, udsat for havets kræfter og erosion. Sådan er det også med Møns Klint. Skred udløses ofte efter store nedbørsmængder eller ved frostsprængninger. På Møns Klint er der størst sandsynlighed for skred i vinter- og forårsmånederne. Men de kan forekomme året rundt. Klinteskred forekommer enten ved at stumper/blokke af kridt løsner sig og falder ned, eller store mængder regnvand skyller mudder, ler, kridt mv. ned i havet. Begge typer forekommer hvert år i mindre mængder, og med års mellemrum sker der større skred.

I januar 2007 faldt pynten Store Taler i havet og skabte en halvø mere end 300 m. ud i havet. Et skred i den størrelse sker ikke ofte, men mindre skred der falder 30-50 meter ud i vandet er ikke unormale. De halvøer der dannes ved klinteskred vaskes væk af havets bølger og strøm.

Som altid i naturen sker færdsel på eget ansvar. Så du skal bruge din almindelige sunde fornuft og så nyde et storslået naturfænomen i verdensklasse.

